

מרכז המדע והטכנולוגיה
החשוב ביותר

THE LAB
החשובה

האקס

ממיסטיקה לטכנולוגיה, מיהדות לאוניברסליות

אירוע "הגולם" הוא תוצאה של פרוייקט ארוך טווח אשר הזמין מפגש בין אמנים פלסטיים לבין אמני במה, בתהליך של לימוד ויצירה משותפים.

נושא הגולם נתן את האפשרות לעסוק באחד הנושאים המרכזיים בתולדות הפילוסופיה, הפולקלור והמיסטיקה היהודית ושימש מטפורה לנושאים של התפתחות הטכנולוגיה.

נושא הגולם טופל רבות גם באמנות, בספרות ובקולנוע.

נדמה היה לנו כי החזרה אל נושא זה מזוית עכשווית יוצרת אפשרות יוצאת דופן למבחן אופני יצירה וביטוי אחרים. כמו כן נוצרת האפשרות להפיכת 'המעבדה' למעבדת יצירה (שילוב של אמנות וטכנולוגיה), בה מתקיים הסיכון שהגולם יקום על יצרו.

את המסע ארוך הטווח, פתחנו בשני ימי עיון פתוחים לקהל אמנים רחב. לאחר ימי העיון האמנים הזמנו לשלוח הצעות העוסקות בנושא הגולם והמשקפות אופן עבודה ופיתוח הדומים לתהליך שהצענו. בהצעות שבחרנו ראינו צורות ביטוי ייחודיות לנושא, ובחרנו אמנים המעונינים להיכנס לתהליך יצירה ולימוד משותפים.

המעבדה, כבית לאמנות בשילוב טכנולוגיות חדשות, הוא המקום והחלל המתאימים לקיום פרויקט זה, הן מתוך רצון לעסוק בנושא הקשור היום להתפתחות של טכנולוגיה, והן מתוך ניסיון להרהר על תפקיד של חלל לאמנות ושל תהליכי עבודה בתנאים של מעבדה. מעבדה כניסיון להאיר היבטים שונים של נושא מסוים ולא כניסיון להגיע לאמיתות מוחלטות.

במשך כשנה קיימנו הרצאות לאמנים, ליוונו את הפרוייקטים השונים וקיימנו מפגשים בין האמנים השונים ובינם לבין חוקרים.

אירוע 'הגולם' הוא נקודת מקום וזמן הפותחים את תהליך היצירה ואת המעבדה לקהל הצופים, תוך רצון לחשוף את הפרוייקט לקהל הרחב ומתוך תקווה להמשיך אתו את הדיון.

דייגו, לאה, אופירה

הרצאות:

Sala-Manca היא קבוצת אמנים הפועלת בתחומי מדיה רבים, מפרפורמנס-ארט ומיצב עד לווידיאו, סאונד ואמנות רשת (net art). כמו כן, כתפיסת עולם, מקיימת הקבוצה סדרה של פעילויות עצמאיות המתקיימות ללא תמיכה ממסדית או מסחרית: הוצאה לאור של כתב-העת לאמנות "הערת שוליים", אוצרות והפקת אירועי "הערה" לאמנות עכשווית, אירועי אמנות, וסדרת המפגשים upgrade! בנושאי אמנות, טכנולוגיה, מדיה חדשה ואקטיביזם. מפגשים אלה הם חלק מרשת הפועלת בעשרים ערים בעולם. הקבוצה מקיימת סדרת סדנאות על אמנות ומדיה חדשה בביתם בירושלים ועורכת יחד עם מטווי שפירו את האתר לאמנות רשת .No-org.net

חוסר השקט של אריאל | ערן זקס בשיתוף ינון נגב ויאיר רשף | מיצב סאונד - רחבת מתחם המעבדה

אריאל הוא שמו של הסלע השוקן מזה כמה מיליוני שנים באזור בו ממוקמת כיום רחבת החניה של המעבדה (ועל שמו נקרא המלון הניצב עליו). בשנים האחרונות נעשה אריאל חסר-נחת. בהזמנת האוניברסיטה העברית ובתינוכם של ערן זקס וינון נגב, התקין פרופ' שילינגר ממעבדות המחקר לניאולוגיה אקוסטית בדרזדן את הדגם החדש ביותר של @GeoRauch. מערכת המסוגלת לקלוט את הקולות המופקים על-ידי סלעים ושאר יצורים גיאולוגיים, ולהשמיע אותם לאוזן האנושית על גבי אריאל.

ערן זקס - מוזיקאי, אמן-סאונד, אוצר. חי בירושלים. מתמקד בעיקר ביצירה וקידום של מוזיקה חדשה. אוצר סדרת אירועי "הפרות סדר" יחד עם המנצח אילן וולקוב. מנגן על מערכת אלקטרונית שפיתח במיוחד No-Input-Mixer. עבודותיו כאמן סאונד נעות על התפר בין הפוליטי לצלילי. עבודותיו הוצגו בארץ ורחבי העולם, בפסטיבלים ובאירועים כגון אירועי 'הערה', 'הפזורה', 'Sonorities, Sonic ו Transmediale Process ועוד. זכה בפרס ראשון בפסטיבל הפרינג' בניו-יורק על עבודתו סטודיו עם איתן רונאל ונעה היימן. מקליט בלייבלים Sub-Rosa ו Mille-Plateaux באירופה.

ינון נגב - צלם, תקליטן רגאיי ודאב משנת 1993, ואמן-סאונד. חבר בקולקטיבים Miklataklitim.com ו"פרחי דאב". בוגר בי"ס Alchemia בלונדון להנדסת סאונד.

יאיר רשף - הוא טכנאי-אמנות היוצר בסביבות אנלוגיות ודיגיטליות כאחד. הוא מתכנת וידאו אוטוידאקט והאקטרוניק.

מעיי עיוור | אדוה דרורי | מיצג - האנגר הדסה

מיצג ריטואלי ואינטראקטיבי עם אנשים, סביב אקט של אפייה ואכילת עוגיות בצורת איברי אדם ובצורת אותיות שמרכיבות שמות של איברי גוף פנימיים וחיצוניים. בעבודה זו, מיוצג הגולם כמציאות אישית, חברתית ופוליטית שבמרכזה תפיסה של הקרבה וקורבניות.

אדוה דרורי - אמנית מיצג רב תחומית ילידת 1975 החיה ויוצרת בתל-אביב. עבודותיה מנהלות דיאלוג עם המקום (פנימי וחיצוני), הזמן, וההקשר החברתי-פוליטי בו הן מוצגות. מציגה בגלריות, מוזיאונים, ופסטיבלים בארץ ובחו"ל, ביניהם הבינאלה למיצג "ערפול", בתערוכה 'לינה משותפת' במוזיאון תל אביב, ואירועי 'הערה'.

תודות: דוד דרורי, עווד דרורי

שתוקי | קבוצת פרהסיה | חומרים שונים - בר המעבדה

מיתוס הגולם עוסק ביצירה מלאכותית של ייצור דמוי אדם. כמושג, משמש הגולם אובייקט להשוואה עם המושג "אדם", דרך להתבוננות ביקורתית ופוליטית על הכוחות הפועלים, מגדירים וממשטרים את גוף האדם. המבקרים באירוע הגולם יזמנו על ידי מארחים להתיישב ליד בר המעבדה ולצפות בקליפ מתוך סדרה של ראיונות אודיו-ויזואליים שקיימו חברי קבוצת פרהסיה עם חוקרים העוסקים בנושאים כגון: מדיניות פריון, הפלות, שינויי מין ודמוגרפיה.

קבוצת פרהסיה - קבוצה של אמניות, צלמות, מעצבים ואנשי חינוך, שעוסקת בפיתוחה של שפת תקשורת אזרחית. הקבוצה פועלת בשיתוף עם ארגונים לשינוי חברתי ובאופן עצמאי, ליצירה של חומרי הסברה, תערוכות ותכניות לימודים. פרהסיה הוקמה ב-2005 ומשתפת פעולה עם ארגונים כגון: רופאים לזכויות אדם, הועד הציבורי נגד עינויים בישראל, פסטיבל אקטיביזם, אשה לאשה - מרכז פמיניסטי חיפה, "בינה", השתתפה באירועים כגון "עבודות שכונה", "רה-קולקציה", ועוד.

מופע גולם חי | נבט יצחק | מופע אודיו ויזואלי - מטבח אמנים

עיצוב בחימר: **נבט יצחק**, מיטל כץ-מינרבו

האמן היוצר נתפס בעיני עצמו ובעיני אחרים כסוג של בורא וממציא ובמקביל כקוסם, מתעתע ומוכר אשליות. ניסיון להפיח רוח חיים בגוש דומם במופע אודיו-ויזואלי חי.

נבט יצחק - אמנית וידאו וסאונד. בוגרת ביה"ס לצילום מוסיקה ומדיה חדשה, מוסררה בירושלים, כיום סטודנטית בתוכנית לימודי המשך באקדמיה לאמנות ועיצוב, בצלאל בתל אביב. מציגה בתערוכות ופסטיבלים בארץ ובעולם, כגון: "אמנות בצומת" - פסטיבל הסרטים הבינלאומי ה-21, "הערה 6", "אמנות הארץ" במתחם רידינג, פסטיבל "sonorities" בבלפסט, תערוכת "שלוש ערים נגד החומה" - האמללה|תל אביב|ניו-יורק, "x-po" במעבדה. זכתה בפרס הקרן לירושלים בתחום הקולנוע האקספרימנטלי (2004).

תודות: לליאור פרידמן, רון קציר

תודה מיוחדת: לרחל יצחק

צילום מתוך תהליך העבודה: איתי ויזר

צילום: קבוצת פרהסיה

מתוך ספרו של פרופ' משה אידל
"גולם" - מסורות מאגיות ומיסטיות ביהדות על יצירת אדם מלאכותי

מרשם ייחודי ליצירת גולם, מתוך כתבי יד עבריים שנמצאו אצל מר יוסף גולדמן, ברוקלין, דף רלז ע"א.

"לעשות אדם גולם. קח חומר בחצות הלילה ד' של שבוע ד' בחודש ד' שעות בלילה בחודש ניסן ויטול אותו החומר שלא יראה אותו שום אדם וילך יחידי בלילה ולא יראה בפני המזיקין ואח"כ יבוא אל ביתו ויניח בזויות הבית לערך ב' שבועות ואחר שבועיים יקח החומר ויעשה חתיכות קטנות המינה דהיינו על הראש חתיכה אחת גדולה ועל הידי' ב' חתיכות ג"כ ועל הגוף יניח ג"כ חתיכה גדולה וזה לא יעשב ג"כ כי אם בלילה יחידי ושני עומד עליו לשרתו ויקח ב' חתיכות על העני' וב' על האזנים וחתיכה אחת על החוטם ויכתוב אבגדהוז וכו' עד תיו ע"ק צ"כ בכת' אשורות גדולות ושרטוט וקדש הקולמוס וילך למקוה ויצום באותו יום ולא ידבר שום דבר כלל באותו היום וידליק נר בבית אפילו כל היום וילמוד קודם הכתיבה מרכבה בספר יחזקאל ואח"כ יכתוב כל הא"ב וכשיכתוב צריך להיות בלא מנעלים ברגליו ובאימה וביראה יכתוב הפך ואח"כ כשיכתוב כל הא"ב עד תיו יחתוך כל אות עד הקלף ר"ל שיהי' הא"ב מופרט מחבירו ויתן א"ב בחתיכה של ראש ג"כ בב' חתיכות ידים הו' יתן על חתיכות רגלים ז"ח בחתיכות של עינים (!) ט"ו בחתיכות של אזנים כלמ"ם בחתיכת החטם והנשאר י' באלו אותיות יתן בחתיכה גדולה של כל הגוף ואח"כ ידבק חתיכות החומר הנ"ל ויאמר מזמור צ"ח ומזמור ק"ט ואח"כ יאמר משביע אני עליכם שמות הקדוש היוצאים מפסוקי' אלו שיעמדו אותו האיש מחימר הנ"ל והשמות הם ידועי' לבעלי הקבלה ויאמר ג"פ כך ואח"כ כיעמוד האיש בני"ל ורוצה שישמש לו יאמר דוקא בטעם גדול לך אל פ' וקח דבר פלוני ויבא אלי בלי איחור וזה יעלה בלילה ששייך ליום שישי ולמוצאי שבת יאמר עליו זה השם הוד חטת וימת ולא יעשה זה כי אם לצורך גדול וסתום וחתום הדבר עתיקין אלו..."

כל הזכויות שמורות להוצאת שוקן

מתוך ספרו של גרשום שלום - פרקי יסוד בהבנת הקבלה וסמליה
 תרגום מגרמנית : יוסף בן-שלמה

"לפני שישים שנה הופיע רומן פאנטסטי בשם "הגולם" מאת גוסטב מיירינק. בספרו מוצג הכל באור מעומעם של דמיון פרוץ, והכל מעוקם עד כדי גרוטסקה על רקע אקזוטי ופוטוריסטי לגמרי של הגיטו בפראג ושל קבלה מדומה, מושפעת שלא בטובה מהתיאוסופיה המעורפלת של הגברת בלאוואטסקי... המחבר מפתח רעיונות גאולה שהם הודיים במהותם יותר משהם יהודיים. אך על אף כל השיבוש והבלבול אפוף סיפור הגולם של מיירינק אווירת רזים פלאית שיש בה יסודות מתפרצים של עמקות, ואפילו של גדלות, יחד עם כשרון נדיר לתענועים מיסטיים ונטייה להדהים את הקורא המצוי. לפי פירושו של מיירינק, הגולם הוא מעין גלגול 'יהודי הנודד', המופיע ונראה מדי שלושים ושלוש שנים - ולא בכדי מספר זה הוא כמספר שנותיו של ישו הנוצרי - במסגרת חלונו של חדר ללא דלת בגיטו של פראג. גולם זה יש בו מן ההתגשמות של נשמת הגיטו הקולקטיבית, אם כי נותרו בו כל סימני ההיכר האפלים של רוח רפאים. ויש בו מן 'הכפיל' של גיבור הסיפור, אמן הנאבק על גאולת נפשו ותוך כדי כך הוא מטהר וגואל את הגולם, שאינו אלא 'עצם' המשועבד והבלתי נגאל שלו עצמו".

מוסד ביאליק

בתוך הגולם | גל תושיה, דוד עובדיה | מיצב סאונד אינטראקטיבי - חדר הלבשה

מיצב זה מנסה לדמות "גולם" כישות הלוכדת את האובייקט המבקר בתוכו, מתעדת אותו ע"י הקלטה ומגיבה להתרחשויות ברחבי החלל. המבקרים, מוזמנים להסתובב במתחם המעבדה בזמן שתנועותיהם ורחשיהם מתועדים ע"י מיקרופונים וחיישנים אופטיים. אלה, משפיעים באופן ישיר על "ליבו" הפועם של ה"גולם" שהינו גם מרכז הבקרה של העבודה (חדר שכל המידע מרוכז אליו ובו הסאונד עובר מינפולציות שונות בדרך אל המאזין). המבקרים, בעצם הימצאותם במקום, הופכים להיות חלק מהיצירה, ובנוסף ניתנת להם האפשרות להקשיב כיצד קולט ה"גולם" את סביבתו באוזניו המלאכותיות.

דוד עובדיה (AKA MAURIN) - מוזיקאי, בן 30 יליד ירושלים. בשנת 2000 החל ביצירת מוזיקה אלקטרונית. במסגרת השכלתו בתחום המוזיקה, למד בביה"ס "מוזיקה פלוס" בתל אביב ובמסגרות פרטיות. דוד מתמקד ביצירת מוזיקה אפלה רב שכבתית, עם מרכיבים נחבאים של הרמוניות ומלודיות. יצר עד כה חמישה אלבומים תחת שם הבמה MAURIN.

גל תושיה - בוגר החוג לקולנוע באוניברסיטת תל אביב. בין השנים 2002-2003 "כדור פורח" סרט קצר בפילם, השתתף בפסטיבל הסרטים בירושלים ובפסטיבלים שונים בעולם. בשנת 2005 השלים את אר.ג'י.בי - פרויקט ווידאו ניסיוני שהוקרן גם במהלך ההופעות החיות המשותפות שלו עם דוד עובדיה. יצר עד כה שישה אלבומים ביניהם: **חאקויאק (1998)**, **ארמדילו (2000)**, **ארץ היצורים הקטנים (2001)**.

תדר - משנת 2004 **גל תושיה ודוד עובדיה** עובדים יחד על אלקטרוניקה אנלוגית אפלה, ובהמשך שנה זו הקימו יחד את **תדר** - לייבל אלקטרוניקה ניסיונית ואמנות הסאונד, שמטרתו לשלב בין תחומי האמנות השונים כמו מחול, ווידאו, עיצוב וכו' באירועים שונים ובהוצאות שונות.

צילום: לנה בקלינובה

מעגלגליף - ציקלוגליף | שאול צמח | פיסול קינטי - עומק במה

עבודת פיסול זו מחברת תנועה ואור עם חיתוכים של צורות מופשטות, צורות זאומורפיות, סימנים וסמלים ראשוניים. העבודה מדמה מסע לתוך מבנה המתווים של אותיות השאלות משפות שונות ומתחקה אחר כוחן ליצור דימוי המעלה חזיון היפנוטי.

שאול צמח - בעל תואר ראשון ושני באמנות, בצלאל. יצירותיו הוצגו במרכז מונארט, אשדוד ובתערוכת "מיני ישראל", מוזיאון ישראל. זכה בשנת 2006 בפרס "אמן צעיר" מטעם משרד החינוך והתרבות.

מחקר א' לכיבוי | ג'וזף שפרינצק בשיתוף אילן גרין | מיצג קול - במה

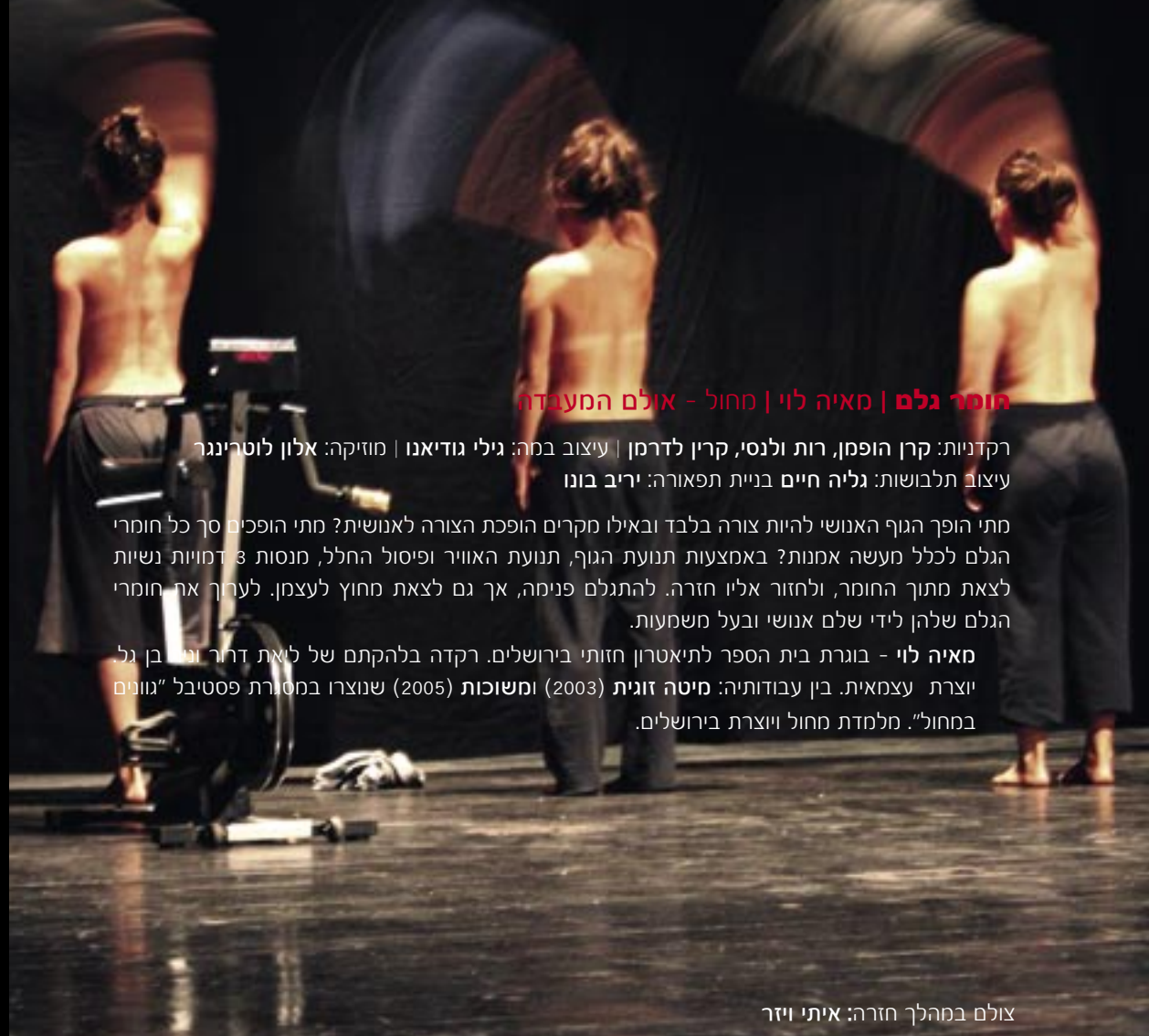
מיצג קול וסאונד שבוחן יחסים מאגיים-אלכימיים בין קול, שפה וחומר בטקסי בריאה והרס. המיצג מתרחש במרכזו של מעגל ריטואלי של קהל הצופים. אמן הקול ג'וזף שפרינצק והמוזיקאי ואמן הסאונד אילן גרין יוצרים בזמן אמת קומפוזיציות מוזיקה-סאונד המתיכות את צלילי השפה עם יסודות חומריים של אוויר מים ואדמה תוך שימוש מיוחד בחלל ובנוכחות הפיזית של קהל הצופים. הטקסטים שנעשה בהם שימוש כוללים את 'ספר יצירה' הקדום ופרגמנטים מתוך סרטי רובוטים מפורסמים. היצירה מנסה לבדוק נקודות חיבור בין תפיסות ארכאיות ומודרניות של בריאה דרך חקירתם של היחסים בין דיבור וסאונד.

ג'וזף שפרינצק - אמן קול ומיצג שעובד עם דיבור ושפה באופן ייחודי. בוגר בית הספר לתיאטרון חזותי בירושלים. השתלם במרכז Roy Hart לתיאטרון ועבודה קולית בצרפת. מופיע במסגרות שונות של מיצג, מוזיקה עכשווית ותיאטרון בארץ ובאירופה ויצירותיו הקוליות הושמעו ב'קול המוסיקה'. זכה בציונים לשבח על יצירותיו בפסטיבל "פנומנה" בירושלים (1996) ובפסטיבל עכו (2002).

אילן גרין - מוזיקאי, ממציא כלי נגינה ואמן רב-תחומי. ממקימי להקת נקמת הטרקטור ושותף לשבעה דיסקים שהוציאה הלהקה. חבר בלהקת דורלקס סדלקס. יחד עם גיל וסרמן הקים את ההרכב קרכא, שעוסק ברעש, צלילים אלקטרוניים ואקוסטיים חיים. יצר מוזיקה למחול ולתיאטרון. בין השאר למחול קיר מאת אוהד נהרין ו**לאצל הים** בבימוי רות קנר.

צולם במהלך חזרה: איתי ויזר

חומר גלם | מאיה לוי | מחול - אולם המעבדה

רקדניות: **קרן הופמן, רות ולנסי, קרין לדרמן** | עיצוב במה: **גילי גודיאנו** | מוזיקה: **אלון לוטרינגר**
עיצוב תלבושות: **גליה חיים** בניית תפאורה: **יריב בנו**

מתי הופך הגוף האנושי להיות צורה בלבד ובאילו מקרים הופכת הצורה לאנושית? מתי הפכים סך כל חומרי הגלם לכלל מעשה אמנותי? באמצעות תנועת הגוף, תנועת האוויר ופיסול החלל, מנסות 3 דמויות נשיות לצאת מתוך החומר, ולחזור אליו חזרה. להתגלם פנימה, אך גם לצאת מחוץ לעצמן. לערוך את חומרי הגלם שלהן לידי שלם אנושי ובעל משמעות.

מאיה לוי - בוגרת בית הספר לתיאטרון חזותי בירושלים. רקדה בלהקתם של לואיז דרר וניו יורק גל ויצרת עצמאית. בין עבודותיה: **מיטה זוגית** (2003) ו**משוכות** (2005) שנוצרו במסגרת פסטיבל "גוונים במחול". מלמדת מחול ויוצרת בירושלים.

צולם במהלך חזרה: איתי ויזר

מתוך הקדמה של הנרי נפתלי אטלן לספרו של פרופ' משה אידל, "גולם" - מסורות מאגיות ומיסטיות ביהדות על יצירת אדם מלאכותי

"...דומה כי המסקנה בה"א הידיעה, המתבקשת מן הסיפור על הגולם, היא שמראשיתו תפס המיתוס את הקשר שבין השליטה על הטבע לבין הכרת הטבע כקשר דו-משמעי וסותרני. למרות המשברים הגדולים לא חדל קשר זה להעסיק את חווית הידע: למן מקורותיה האליליים, היהודיים, הנוצריים והמוסלמים - ועד אל המדע הקדמון, תקופת הרנסנס והמדעים של העולם המודרני.

בין שהדבר משפיע לטובה או לרעה על מצבם של בני האדם - ידיעת המבנה של העולם מעניקה להם שליטה עליו. 'עץ הדעת הטוב ורע', החובק את 'עץ החיים', הוא בעת ובעונה אחת 'טוב ורע', מועיל ומזיק. עץ הדעת, מקור של שחרור ואושר, עושה את האדם שווה לאלהים, ובכך מגשים את ייעוד קיומו של האדם 'בצלם אלהים', ככתוב בספר בראשית. בה בעת עץ הדעת הוא גם מקור להרחקה ולמוות, משום שמעצם טבעו הוא יכול להיות מופרד מ'עץ החיים'. ברם למרות היותה מוכרת וידועה, מעולם לא הצליחה דו-משמעות זו להרפות את ידיהם של החכמים, נושאי סיפוריו של אידל, ולגרום להם להתיימשך נוכח הרפתקה זו של הידע.

הרפתקה זו לא זו בלבד שלא גונתה על-ידי החכמים - אלא לעולם נותרה בעיניהם קול קורא רב עוצמה להעלאת מצבו של האדם, הרפתקה המאפשרת לו לא רק 'לפרות ולרבות' ולרדות באדמה ובכל החי עליה (בראשית א' כח') - אלא גם לשלוט על עוצמת הדחפים המפעמים בה ומכוננים אותה: קול קורא לסדר חדש של דברים, שיהא בעת ובעונה אחת על-טבעי וטבעי: שבו החיים בחברה יהיו בה בעת גם חיי חירות: סדר, שבו לא יאה הקשר עם הזולת מושתת על מלחמה בלבד, ויהא אחר מאשר העתקה פשוטה מן הקשר המטבולי טורף-קורבן, הקיים בעולם החי: סדר על-טבעי, משום שמעולם לא היה קיים - ויחד עם זאת טבעי, משום שהוא יגשים את הטבע האנושי בהעיוזו ללכת עד קצה גבול יכולתו. יכולתו של האדם לברוא יצורים אנושיים באופן מודע ומתוכנן בעזרת נוסחאות, שהמדע שלו (העשוי מתבונה והשראה) לימדו לעשות, היא כמובן התגשמותה של הרפתקה זו: שהרי המדע האנושי הוא גם אלהי, בשל היותו מדע-אמת. לא זו בלבד שהוא אינו מהווה התרסה נגד האלהים, אלא שהוא התגשמות וגולת-הכותרת במסלול ארוך של העפלה לעבר קדושה וידע, העולים בקנה אחד עם רעיון חיקוי האל. שכן כדי לדעת אם הצליח בעל-הסוד לפענח את חוקי הבריאה ולרדת לעומקם, צריכה ידענותו לאפשר אף לו לברוא עולם: כדי שנדע כי ידיעתו את טבע האדם נכונה, עליו להיווכח שהיא מאפשרת לו לברוא אדם. בסוגיה זו קנה-המידה לאמת הוא קנה המידה של האמת המדעית - המבחן האמפירי: זה חייב לעבוד..."

כל הזכויות שמורות להוצאת שוקן

הגולם | איתי אוניק, יונתן ויניצקי, שחר כרמל, נעם קפלן ועדי קפלן סרט דוקומנטרי - באקווריום

סרט תיעודי העוסק בפרשה הסודית של הבאת הגולם מפראג לארץ ע"י סוכנים חשאיים.

איתי אוניק - חי בתל אביב. בוגר בית הספר לקולנוע "סם שפיגל" בירושלים.
יונתן ויניצקי נולד בירושלים, חי ועובד בתל-אביב בוגר לימודי אמנות, גולדסמיתס' קולג', לונדון
נעם קפלן - חי בתל אביב. בוגר בית הספר לקולנוע "סם שפיגל" בירושלים.
עדי קפלן ושחר כרמל - חיים בתל אביב. בוגרי בית הספר לציור "קלישר" בתל אביב. עובדים ביחד משנת 1994.

The Lab team:

Venue director **Amir Salman**

Artistic director **Ofira Henig**

Production director **Malki Amir**

Technical director **Albert Yeshinsky**

Marketing director **Emmanuel Witzthum**

Office manager **Anat Maor**

Assistant to artistic director **Itai Weiser**

Technical team:

Zaki Elkawaasmi, Yair Gur-Lavi, Roni Levin, Liad Gracia

Thanks:

Professor Moshe Idell | Doctor Yehoshua Alcoloumbre | Yaki Dunitz | Eyal Ben Dov | Ziv Neéman
Robert Rehak | Simone Lenz | Idit Amichai | Galit Eilat, director of the Israeli center for digital art
Navot Barnea | Guy Melamed | Asnat Cinader | Amit Drori | Amit Kliger

Special thanks to **Erel Margalit** and the **JVP community** and team

Graphic design: www.flyers.co.il

Special thanks to Shuli Oded - Sound & Lighting Systems

צוות המעבדה:

מנהל מתחם אמיר סלמן

מנהלת אמנותית אופירה הניג

מפיקה ראשית מלכי אמיר

מנהל טכני אלברט ישניסקי

מנהל שיווק ויחסי ציבור עמנואל ויצטום

מתאם הפקה דודו קושר

מנהלת משרד ענת מאור

עוזר מנהלת אמנותית איתי ויזר

צוות תפעול פרוייקט:

צוות טכני: זקי אלקאוואסמי, יאיר גור-לוי, רוני לוין, ליעד גרציה

תודות:

פרופ' משה אידל | ד"ר יהושע אלקולומברה | יקי דוניץ | אייל בן דב | זיו נאמן | רוברט רהאק, שגרירות
צ'כיה | סימונה לנץ | עידית עמיחי | גלית אילת, המרכז לאמנות דיגיטלית, חולון | נבות ברנע | גיא מלמד
אסנת צינדר | עמית דרורי | עמיר קליגר

תודה מיוחדת לאראל מרגלית ולצוות JVP קהילה

משרד המדע, התרבות והספורט

מנהל תרבות המחלקה למוזיאונים ואמנות פלסטית

עיצוב גרפי: www.flyers.co.il

תודה לשולי עודד חב' הגברה ותאורה

The restlessness of Ariel | Eran Sachs with Inon Negev and Yair Reshef | Sound installation

Ariel is the name of the rock on which the parking lot of The Lab was constructed, and after which the Ariel hotel is named. During the past few years the rock has become restless. With the aid of a system, which is capable of receiving sounds produced by rocks and other geological creatures, and transmitting them to the human ear, we hope to trace the roots of the problem.

Blind stomach | Adva Drori | Performance art

This ritualistic and interactive performance revolves around the act of baking and eating cookies in the shapes of the letters that make up human organs. The Golem is represented as a personal, political and social reality, which centers round a premise of sacrifice and victimization.

Shtoukee | The Parrhesia Group | Mixed media

Parrhesia are a group of artists, photographers, designers and teachers, dealing with the formation of a civic communication. In this work the group deals with the myth of the Golem as an artificial representation of man. The group invites the audience through a host/less, to sit at The Bar of The Lab, and watch a clip in a series of interviews. These interviewed scholars are with researchers in the fields of the policies of fertility, abortion, sex change and demographics.

Golem Live | Nevet Yitshak | An audio-Visual performance

Design in clay: Nevet Yitshak and Meital Katz – Minervo

The artist is perceived as a creator and inventor and as a magician and illusionist. Nevet Yitshak attempts to bring an inanimate object to life in a live audio – visual performance

Inside the Golem | Gal Tushia and David Ovadia | An interactive sound installation

In this work, the audience, serves as the object and is invited to roam in The Lab complex, while microphones and optical sensors document their movements and sounds.

Cycloglyph | Shaul Tzemach | Kinetic sculpting

This work combines motion and light, which splices of abstract forms, zoomorphic forms, signs and primary symbols. It simulates a journey into the outlines of structures, which are borrowed from different languages and together create a hypnotic vision.

Raw material | Maya Levy | Dance

Dancers: **Keren Hoffman, Ruth Valensi, Karin Iederman**, Stage design: **Gili Godiano**, Music: **Alon Lotringer**, Costume design: **Galia Haim**, Set design: **Yariv Bono**

Three female protagonists attempt to free themselves from matter and to return to it via the movements of their bodies. The body serves in the work as a formal and human raw material.

Delete Alef to Shutdown | Josef Sprinzak & Ilan Green | VoiceSound performance

Voice artist, Josef Sprinzak, together with musician and sound artist Ilan Green, create compositions of music and sound in real time. These, weld the sound of language with basic elements of air, water and earth, specially utilizing space and the physical presence of the audience.

The Golem | Itai Onik, Shahr Carmel, Noam Kaplan, Yonatan Vinitsky and Adi Kaplan A documentary film

A movie that traces the theft of the Golem from Prague by Israeli agents and what occurred to it after the theft.

Sala-Manca

Sala-Manca is a group of independent Jerusalem-based artists working in different fields in the arts such as performance, video, installation & new media since 2000. The group publishes "Hearat Shulaym Art Journal"; produces and curates "Heara Art Events" organized independently with no commercial or official sponsors; co-edits "ho-org.net" - a platform for experimental projects in the area of netbased and digital art; organizes and curates "The Upgrade! Tel Aviv" - gatherings held by new media artists, curators and media activists and "The New Media Cheyde" (Studyroom).

The Golem project is the result of a long research and working process, which involved artists from the fields of the fine arts and the performing arts. The theme of The Golem afforded us the possibility to work on one of the most important issues in philosophy, folklore, Jewish mysticism, the arts, literature, and cinema, while also serving as a metaphor for evolving technology. It seems to us that by returning to the subject from a contemporary viewpoint creates the possibility to examine different interpretations of The Golem.

The long period of preparation for the project commenced with a seminar of two days in which artists from a wide spectrum of the arts met with researches from different fields.

After this seminar the artists were invited to send us their proposals for works that deal with the subject of The Golem and who reflect the working process and development that we sought out.

The proposals we chose represent unique forms of expression. The Lab, as a venue for the arts, which combines new media, is the fitting place and space for the production of this project, both from the point of view of our desire to deal the issue of the development of technology, the role of "space" in the arts and based on the working process of The Lab as a "Laboratory" for the arts – one that attempts to illuminate different aspects of a subject without the desire to reach conclusive results.

During the course of the past year, we have held lectures and exchanges between the artists and have accompanied the different projects. The Golem project serves as a crossroads in time and space, which opens the working process to the general public, through our desire to expose the public to the artists' works and to maintain an open dialogue with it.

Lea, Diego, Ofira

From Mysticism to Technology, From Judaism to Universalism